

BLOKMUR - MURBLOK

Sammenfatning

Afhandlingen retter sin opmærksomhed mod en enkel og ukompliceret byggemåde, det homogene blokmurværk. Den overordnede hypotese i afhandlingen er, at blokmurværket - ud over de oplagte indeklimatiske og udførelsesmæssige fortrin - har et arkitektonisk, rumdannende og tektonisk potentiale, som der er fremtidsperspektiv i at udvikle.

Anfægtelsen er baseret på en skepsis overfor en ellers tiltagende kompleksitet i opbygningen af moderne ydervægskonstruktioner. Nye behov og problemer søges generelt løst gennem tilføjelse af nye 'lag' i stedet for en egentlig innovativ indsats, der anskuer problemet i sin helhed. Set på den baggrund synes det homogene blokmurværk at indebære muligheden for en ny måde at tænke på. Påstanden er, at blokmurværkets enkle natur danner et særegent udgangspunkt for en mere intuitiv arkitektonisk tilblivelsesproces. En mulighed for at forenkle og forene i stedet for at komplicere og fragmentere. Der er en udpræget korporlighed forbundet med det homogene blokmurværk og samtidig en fordring om en inddækning af denne porøse bygningskonstruktion – altså en massiv bygningskrop afhængig af en ganske tynd beklædning. Dette udgør et interessant forhold, som afhandlingen søger at udfolde.

Afhandlingens undersøgelser tager udgangspunkt i problemstillinger, der generelt melder sig ved tegnebordet. Disse undersøgelser falder i 3 dele opdelt i tilsvarende 3 hæfter. Hæfte 1 opstiller nogle værktøjer i form af teoretisk og faktuel/praktisk baggrundsstof til indkredsning af blokmurværkets særlige karakteristika. Grundlæggende er det en diskussion af den gængse praksis baseret på den lagdelte ydermur overfor den homogene men beklædte blokmur. Der redegøres for, hvordan man gennem tiderne har haft varierende teknologiske og materialemæssige muligheder og dermed vekslende syn på begrebet 'enkelhed' i relation til ydermuren og dennes overflade. Der hvor opfattelsen af enkelhed har været determinerende for afhandlingens emne, er i spørgsmålet om den eksponerede eller ikke eksponerede blok. Afhandlingen påviser bygningsfysiske og arkitektoniske fordele ved netop det faktum, at det porøse blokmurværk skal beklædes. Der argumenteres for, at vores nutidige opfattelse er betinget af den historiske situation, og med et historisk udblik til afgørende teoridannelser samt andre bygningskulturer søger afhandlingen at skabe et grundlag for en nuanceret forståelse og anvendelse af blokmurværket i fremtiden. Hæfte 1 afsluttes med en diskussion af, hvilke begrænsninger og muligheder, der udspringer af blokmurværket som bærende homogen konstruktion og rumlig afgrænsning samt en konklusion på blokmurværkets arkitektoniske potentiale.

Projektet har sit udgangspunkt i den porøse teglblok, Poroton, og knudepunkts-detallerne i hæfte 3 baserer sig således udelukkende på denne særlige bloktype. Betegnelsen

Blokmurværk inkluderer vel at mærke hele familien af mineralske, isolerende, homogene blokke. Afhandlingens hæfte 2 gennemgår hver og en af disse bloktyper, men afholder sig fra at tage stilling til den ene frem for den anden. Derimod tager afhandlingen generelt parti til fordel for de tunge monolitiske vægkonstruktioner i opposition til de lette lagdelte. Afslutningsvis gennemgås i hæfte 2 mørtelpudstyper beregnet på overflade-behandling af blokmurværk samt eksempler på pudsteknikker.

Tredje del fungerer som en art 'arkitektonisk refleksion' over afhandlingens forskningsmæssige iagttagelser og har til formål at sætte et eksempel for en blokmurværkspraksis. Dette udmønter sig dels i en serie af knudepunktsprincipper. Dernæst peges der på udvalgte bygningsdels-typologier, som eksemplificeres ved hjælp af referencer til eksisterende byggerier i blokmurværk.

På det overordnede plan rummer afhandlingens hæfte 1 således en karakteristik af blokmurværket og et indblik i forskellige syn på blokmurværket og dets potentialer. Hæfte 2 henvender sig primært til den projekterende, der ønsker at orientere sig om, hvilke bloktyper der findes og disses bygningsfysiske fordele og ulemper. Hæfte 3 søger at kvalificere blokmurværkets møde med tyngdeloven, vejrliget og beboeren. Det er tilstræbt, at hvert hæfte kan fungere som en helhed i sig, men samtidig er det håbet, at de, der måtte definere sig selv som henholdsvis praktikere eller teoretikere, vil finde anledning til at forcere disse formelle skel og veksle mellem de forskelligartede hæfter.

Nini Leimand / 23.5.2008